

Høy beredskap om influensa A(H1N1)

Legeforeningen har igangsatt et omfattende arbeid i forbindelse med influensa A (H1N1) og er i tett dialog med helsemyndighetene.

Legeforeningen overleverte sommeren 2009 et brev til Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet med en rekke forslag til tiltak for å sikre både influensasyke og befolkningen forøvrig en god helsetjeneste under en pandemi. Flere av disse forslagene følges opp gjennom det brede samarbeidet som pågår. Dette gjelder bl.a. omprioriteringsbehov i allmennpraksis, behov for forskrifts- og normaltariffendringer, vaksinasjon, informasjonsarbeid, personellbehov og gjennom Akademiernes møter med Arbeids- og inkluderingsdepartementet om mulighet for lengre egenmelding ved influensa. Det er sendt ut nyhetsbrev til tillitsvalgte med informasjon om hvordan man kan foreberede økning i personellbehov. Avtalespesialistenes deltakelse har også vært tema for et møte.

Det er dessuten nedsatt en gruppe med representanter fra relevante fagmedisinske foreninger som skal være rådgivende for Legeforeningen i faglige spørsmål.

Legeforeningen følger daglig utviklingen og de tiltak som myndighetene gjør i tilrettelegging av arbeidet med organisering av behandling, prioritering, vaksinasjon, tilgang til nok personell, informasjon til helsepersonell og befolkning og forebyggende tiltak knyttet til pandemien. Dette gjelder både tiltak i primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten.

Det er nedsatt en egen gruppe i Legeforeningens sekretariat som koordinerer og følger opp arbeidet og kontakten med myndighetene, og det er opprettet en egen temaside om svineinfluensaen på Legeforeningens Internett-sider: www.legeforeningen.no/id/55303.0

Tok direktoratets oppfordring

Legeforeningen fikk i slutten av juli oppdrag fra Helsedirektoratet om å utarbeide et innspilldokument i forhold til hvordan fastlegene midlertidig kan omprioritere under pandemien. Legeforeningen nedsatte en hurtigarbeidende arbeidsgruppe til dette arbeidet. Gruppen som bestod av representanter fra Allmennlegeforeningen, Norsk forening for allmennmedisin og Leger i samfunnsmedisinsk arbeid, leverte sitt innspillsnotat 14.8. 2009.

– Arbeidsgruppen har tatt utgangspunkt i fastlegens ordinære arbeidssituasjon, sier Jan Emil Kristoffersen som ledet arbeidsgruppen. – Fastlegene gjør daglig prioriteringer innenfor en begrenset tids- og ressursramme og erfarne fastleger er således

Myndighetene oppfordrer befolkningen til å ta forholdsregler for å unngå smitte. Illustrasjonsfoto Colourbox

fortrolige med prioriteringsarbeid, sier han. Den presiserer at den konkrete prioriteringen må ligge der det medisinskfaglige ansvaret ligger, dvs. hos fastlegen selv.

– Dette er blitt et godt og gjennomarbeidet grunnlagsdokument, hvor prioriteringsutfordringer og mulige tilpasninger i fastlegeordningen er beskrevet, sier Torunn Janbu, president i Legeforeningen. Hun understreker at den konkrete prioriteringen alltid må gjøres etter en individuell vurdering på det enkelte fastlegekontor, og sier samtidig at forslagene ikke på noen måte er forpliktende. – De er ment som veiledende og som en støtte for den enkelte fastlege og å være ledd i våre innspill til myndighetene for å foreslå måter kapasiteten kan økes på, i en slik unntakstilstand, sier hun.

– Det er nødvendig at myndighetene tilrettelegger for konkrete endringer i tjenestetilbudet for at fastlegene skal kunne gjennomføre en effektiv og forsvarlig omprioritering av arbeidsoppgaver. Legeforeningen påpeker også i dokumentet at myndighetene snarest bør gjennomgå mulighetene for midlertidig å redusere kravene til omfang og tidsfrister for legeattester, f.eks. førerkortattester og attester til NAV, sier Janbu. Hun understreker at den enkelte pasient må føle seg trygg på at det skal gjøres individuelle vurderinger ved hvert tilfelle.

Notatet tar for seg fire hovedtemaer: kapasitetsutfordringer, omprioritering av fastlegenes tilbud til befolkningen, fastlegenes arbeid med forvaltning av rettigheter knyttet til sykdom og helse og legevaktens rolle.

Skepsis til beordring

Helse- og omsorgsdepartementet sendte 7.8. 2009 på høring en forskrift som åpner for at personell som tidligere har tjenestegjort i helsevesenet og særskilt kvalifisert personell skal kunne beordres i en eventuell krisesituasjon. Myndighetene vil ha mulighet til å mobilisere ekstra personell i mulig krisesituasjon som følge av influensaepidemien.

Legeforeningen skriver i et høringssvar at man ser at det er nødvendig med forberedelser til tiltak i forbindelse med en eventuell nasjonal krise relatert til utbrudd av Influensa A (H1N1), men ber departementet nøye vurdere hensiktsmessigheten og de fremtidige konsekvenser av å åpne for beordring i en slik situasjon.

Beordring er et svært vidtrekkende virkemiddel i en situasjon hvor det er mulig å planlegge for økt aktivitet i forkant. Legeforeningen fremhever at utgangspunktet for å planlegge en forventet krisesituasjon må være frivillige avtaler inngått i medhold av eksisterende lov og avtaleverk og ikke beordring av personer. Foreningen forutsetter at beordring som virkemiddel ikke benyttes for alle frivillige tiltak er utprøvd. Legeforeningen oppfordrer til at arbeidet med å skaffe tilstrekkelig personell gjennom frivillige avtaler nå intensiveres, og oppfordrer medlemmene til å delta i dette.

Lise B. Johannessen

lise.berit.johannessen@legeforeningen.no
Avdeling for informasjon og helsepolitikk